

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

N. 2003 — 2863

[C — 2003/35762]

**23 MEI 2003. — Besluit van de Vlaamse regering
tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn van de medewerking van de architect**

De Vlaamse regering,

Gelet op de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980, inzonderheid op artikel 6, § 1, I, 1°;

Gelet op de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van de architect, inzonderheid op artikel 4, derde lid;

Gelet op het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en de handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect ofwel van de bouwvergunning ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 4 november 1997, 14 april 2000 en 5 mei 2000;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 7 februari 2003;

Gelet op de beraadslaging van de Vlaamse regering, op 14 februari 2003, betreffende de aanvraag om advies bij de Raad van State binnen een maand;

Gelet op het advies nr. 34.953/1 van de Raad van State, gegeven op 24 april 2003, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de hiernavolgende werken, handelingen of wijzigingen :

1° de verbouwings- en inrichtingswerkzaamheden binnen een gebouw of de werkzaamheden voor de geschiktmaking van lokalen voorzover ze noch de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengen, noch de stabiliteit van het gebouw wijzigen;

2° de werkzaamheden of handelingen aan de buitenvlakken van een vergund gebouw, zoals :

a) het aanbrengen van een gevelsteen, een bepleistering of een andere gevelbekleding, zonder dat een wijziging van de fundering noodzakelijk is;

b) het aanbrengen, wijzigen en dichtmaken van raam- en deuropeningen;

c) het aanbrengen van dakvlakvensters en/of fotovoltaïsche zonnepanelen en/of zonneboilers in het dakvlak of op een plat dak;

d) het aanbrengen van dakuitbouwen over maximaal één vierde van de dakoppervlakte;

e) verluchtungs-, luchtbehandelings-, rookafzuig- of luchtafzuiginstallaties;

f) zonnetenten of markiezen, die ingeklapt, opgevouwen of ingerold kunnen worden;

g) schotelantennes;

voorzover ze noch de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengen, noch de stabiliteit van het gebouw wijzigen;

3° de volgende bouwwerken :

a) een hok voor dieren met bijbehorende afrastering, een duiventil of een volière;

b) een tuinhuisje, een bergplaats, een garage of een carport;

c) een serre;

d) een veranda of overdekt terras;

met een maximumoppervlakte van 30 vierkante meter per gebouw of constructie, een kroonlijsthoogte die beperkt is tot 3 meter en een nokhoogte tot 4,50 meter. Als aan een bestaand gebouw wordt aangebouwd, dan mogen de bouwwerken noch de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengen, noch de stabiliteit van de aanpalende gebouwen wijzigen;

4° de volgende werken of handelingen :

a) het plaatsen van antennes;

b) het aanleggen of wijzigen van verhardingen, wegen, opritten of parkeerplaatsen;

c) het aanleggen of wijzigen van siervijvers, op minstens een meter afstand van de perceelsgrenzen;

d) het draineren van gronden;

e) het plaatsen van onder- en bovengrondse gas-, brandstof- of stookolietanks;

f) het aanleggen of wijzigen van een zwembad met een totale oppervlakte van maximum 150 vierkante meter in de open lucht, op minstens twee meter afstand van de perceelsgrenzen en gebouwen;

5° het plaatsen van een scheidingsmuur of een afsluiting;

6° het plaatsen van sleufsilos of plastiëktunnels;

7° het plaatsen van een mestzak met een maximumvolume van 2 000 kubieke meter;

8° het plaatsen van een ingegraven watervoorraad of drinkplaats voor vee;

9° het plaatsen van een niet overdekt terras aan een horecazaak;

10° het oprichten van bijenstallen of bijenkorven;

11° het slopen of verwijderen van vrijstaande gebouwen en constructies;

12° het slopen of verwijderen van zaken die vallen onder de overige bepalingen van dit artikel.

Art. 2. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening een vergunning voorschrijft terwijl de decreten en besluiten met betrekking tot de ruimtelijke ordening een dergelijke vergunning niet vereisen.

Art. 3. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de hiernavolgende technische werken, in casu de opgesomde werken met hun aanhorigheden, voor zover het geen gebouwen betreft :

1° het aanleggen of wijzigen van verhardingen, wegen, parkeerplaatsen, pleinen;

2° het bouwen of verbouwen van bruggen, tunnels, viaducten of aquaducten;

3° de werken ten behoeve van het vervoer zoals tram- of spoorwegen of metrolijnen en ieder vervoer met vaste steunpunten zoals zweef- of kabelspoorwegen, ...; de aanleg of wijziging van luchtvaartterreinen en start- of landingsbanen voor vliegtuigen;

4° het bouwen of wijzigen van industriële installaties voor de productie, het transport, de omzetting en de verdeling van elektriciteit, voor de productie en het transport van gas, stoom, warm water, en in het algemeen energie of grondstoffen; installaties voor de opslag van aardgas, gasvormige brandstoffen, fossiele brandstoffen, omvormings- of drukstations;

5° het aanleggen of wijzigen van transportleidingen voor energie of grondstoffen, zoals elektriciteitsleidingen, gas-, olie-, chemicaliën- en andere pijpleidingen, televerbindingen, ...;

6° het bouwen van masten en antennes;

7° de waterbeheersings- of waterbouwkundige werken, zoals de bouw of wijziging van constructies voor het stuwen of voor langere termijn opslaan van water of ten behoeve van de scheepvaart; de bouw of wijziging van waterwegen, kanalen, havens, sluizen of dijken; de bouw van aanlegsteigers, kaaimuren of haveninstallaties; dijkverhogings- en dijkverstevingswerken; het inrichten of wijzigen van overstromingsgebieden; het inrichten of wijzigen van vispassages;

8° kustverdedigingswerken, zoals de aanleg of wijziging van dijken, pieren, havenhoofden, zand- en grind-suppleties, strandsuppleties, golfbrekers...;

9° de werken ten behoeve van de waterproductie, -distributie en -zuivering, zoals stuwdammen, spaarbekkens, wachtkommen, waterzuiveringsinstallaties, installaties voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater,...;

10° het aanleggen of wijzigen van collectoren, riolen en rioolwaterzuiveringsinstallaties;

11° de werken ten behoeve van de afvalverwijdering of -verwerking, zoals stortterreinen, containerparken of verwerkingsinstallaties, ...;

12° andere cultuurtechnische werken, zoals afwaterings- of bemalingswerken, drainagewerken, grondverbeteringswerken, ruilverkavelingswerken, ...;

13° het bouwen of wijzigen van andere technische installaties, zoals raffinaderijen, installaties voor chemie en petrochemie, overslaginstallaties, installaties voor groeven, dagbouw mijnen of ondergrondse mijnbouw, installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie, installaties voor de behandeling en de opslag van radioactief afval, technische installaties van benzinestations of geluidwerende installaties, ...;

14° het slopen of verwijderen van zaken die vallen onder de overige bepalingen van dit artikel.

Art. 4. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de volgende werken, handelingen en wijzigingen :

1° ontbossen in de zin van het bosdecreet van 13 juni 1990 van alle met bomen begroeide oppervlakten bedoeld in artikel 3, § 1 en § 2 van dat decreet;

2° hoogstammige bomen vellen, alleenstaand, in groeps- of lijnverband, voorzover ze geen deel uitmaken van met bomen begroeide oppervlakten in de zin van artikel 3, § 1 en § 2, van het bosdecreet van 13 juni 1990;

3° het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen;

4° een grond gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten voor :

a) het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, van allerhande materialen, materieel of afval;

b) het parkeren van voertuigen, wagens of aanhangwagens;

c) het plaatsen van één of meer verplaatsbare inrichtingen die voor bewoning kunnen worden gebruikt, zoals woonwagens, kampeerwagens, afgedankte voertuigen, tenten;

d) het plaatsen van één of meer verplaatsbare inrichtingen of rollend materieel die hoofdzakelijk voor publicitaire doeleinden worden gebruikt;

5° het geheel of gedeeltelijk wijzigen van de hoofdfunctie van een onroerend bebouwd goed met het oog op een nieuwe functie, voorzover deze functiewijziging voorkomt op een door de Vlaamse regering op te stellen lijst van de vergunningsplichtige functiewijzigingen, en voorzover deze functiewijziging noch de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengt, noch de stabiliteit van het gebouw wijzigt;

6° in een gebouw het aantal wooneenheden wijzigen die bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande, ongeacht of het gaat om een eensgezinswoning, een etagewoning, een flatgebouw, een studio of een al dan niet gemeubileerde kamer, voorzover deze wijziging noch de oplossing van een constructieprobleem met zich meebrengt, noch de stabiliteit van het gebouw wijzigt;

7° publiciteitsinrichtingen of uithangborden plaatsen of wijzigen;

8° recreatieve terreinen aanleggen of wijzigen, waaronder een golfterrein, een voetbalterrein, een tennisveld, voorzover het geen gebouwen betreft.

Art. 5. Het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en de handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect ofwel van de bouwvergunning ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 4 november 1997, 14 april 2000 en 5 mei 2000 wordt opgeheven.

Art. 6. Dit besluit treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de maand waarin het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Art. 7. De Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, is belast met de uitvoering van dit besluit. Brussel, 23 mei 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,
P. DEWAELE

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening,
D. VAN MECHELEN

TRADUCTION

MINISTÈRE DE LA COMMUNAUTE FLAMANDE

F. 2003 — 2863

[C — 2003/35762]

23 MAI 2003. — Arrêté du Gouvernement flamand déterminant les travaux et actes exonérés de l'intervention de l'architecte

Le Gouvernement flamand,

Vu la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, notamment l'article 6, § 1er, I, 1°;

Vu la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte, notamment l'article 4, troisième alinéa;

Vu l'arrêté royal du 16 décembre 1971 déterminant les travaux et actes exonérés ou de l'intervention de l'architecte ou du permis de bâtir ou de l'avis conforme du fonctionnaire délégué, modifié par les arrêtés du Gouvernement flamand des 4 novembre 1997, 14 avril 2000 et 5 mai 2000;

Vu l'avis de l'Inspection des Finances, donné le 7 février 2003;

Vu la délibération du Gouvernement flamand, le 14 février 2003, sur la demande d'avis à donner par le Conseil d'Etat dans un délai ne dépassant pas un mois;

Vu l'avis n° 34 953/1 du Conseil d'Etat, donné le 24 avril 2003, en application de l'article 84, premier alinéa, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Sur la proposition du Ministre flamand des Finances et du Budget, de l'Innovation, des Médias et de l'Aménagement du Territoire;

Après délibération,

Arrête :

Article 1er. L'intervention d'un architecte n'est pas obligatoire pour les travaux, actes ou transformations suivants :

1° les travaux de transformation et d'aménagement à l'intérieur d'un bâtiment ou les travaux de mise en ordre de locaux pour autant qu'ils n'engendrent pas la solution d'un problème de construction et qu'ils ne modifient pas la stabilité du bâtiment;

2° les travaux ou actes aux surfaces extérieures d'un bâtiment autorisé, tels que :

a) la pose de pierres de façade, d'enduits ou d'un autre revêtement de façade, sans qu'une modification des fondations soit nécessaire;

b) la construction, la modification ou l'obturation de baies de fenêtres et de portes;

c) la pose de lucarnes et/ou de panneaux solaires photovoltaïque et/ou de boîlers solaires dans les versants de toit ou sur un toit plat;

d) la pose de saillies de toiture sur au maximum un quart de la surface de la toiture;

e) l'installations d'aération, de conditionnement d'air, d'extraction de fumées ou d'air;

f) tentes et auvents pouvant être escamotés, repliés ou enroulés;

g) antennes paraboliques;

pour autant qu'ils n'engendrent pas la solution d'un problème de construction et qu'ils ne modifient pas la stabilité du bâtiment;

3° les constructions suivantes :

- a) une cage pour animaux avec clôture, un pigeonnier ou une volière;
- b) un pavillon de jardin, une remise, un garage ou un abri pour voiture;
- c) une serre;
- d) une véranda ou une terrasse couverte;

avec une surface maximale de 30 mètres carrés par bâtiment ou construction, une hauteur de corniche limitée à 3,00 m et une hauteur faîtière jusqu'à 4,50 m; lorsqu'une construction est ajoutée à un bâtiment existant, ces travaux ne peuvent pas engendrer la solution d'un problème de construction, ni en modifier la stabilité;

4° les travaux ou actes suivants :

- a) la pose d'antennes;
- b) la pose ou la modification de revêtements, de chemins, de rampes d'accès ou de parkings;
- c) l'aménagement ou la modification d'un étang d'ornement, situé à une distance d'au moins un mètre des limites de la parcelle;
- d) le drainage de terrains;
- e) la pose de citernes de gaz, de combustibles ou de fuel souterrains ou en surface;

f) la construction ou la modification d'une piscine en plein air avec une surface totale d'au maximum 150 mètres carrés située à une distance d'au moins de deux mètres des limites de la parcelle;

5° la construction d'un mur de séparation ou d'une clôture;

6° la pose de silos en tranché ou de tunnels en plastic;

7° la pose d'un sac à fumier d'un volume maximal de 2 000 mètres cubes;

8° la pose d'une réserve d'eau enterrée ou d'un abreuvoir pour bétail;

9° la pose d'une terrasse non couverte près d'un établissement horeca;

10° l'installation et l'aménagement de ruches;

11° la démolition ou l'enlèvement de bâtiments ou constructions isolées;

12° la démolition ou l'enlèvement d'objets ressortant des autres dispositions du présent article.

Art. 2. L'intervention d'un architecte n'est pas obligatoire pour les travaux, actes et transformations pour lesquels le règlement urbanistique communal prescrit une autorisation tandis que les décrets et arrêtés relatifs à l'aménagement du territoire n'exigent pas une telle autorisation.

Art. 3. L'intervention d'un architecte n'est pas obligatoire pour les travaux techniques suivants, notamment les travaux énumérés, pour autant qu'il ne s'agisse pas de bâtiments :

1° la pose ou la modification de revêtements, de chemins, de parkings ou de places;

2° la construction ou la modification de ponts, de tunnels, de viaducs ou d'aqueducs;

3° les travaux au profit des transports tels que les chemins de fer, les tramways, le métro et tout système de transport avec des points de support fixes tels que les téléphériques et les funiculaires,...; l'aménagement ou la modification d'aérodromes et de piste de décollage et d'atterrissage pour avions;

4° a construction ou la modification d'installations industrielles destinées à la production, le transport, la transformation et la distribution d'électricité, à la production et le transport de gaz, de vapeur, d'eau chaude et en général à l'énergie et aux matières premières; les installations destinées au stockage de gaz naturel, de combustibles gazeiformes, de combustibles fossiles; de stations de transformation ou de (dé)pressurisation;

5° la pose ou la modification de conduites de transport d'énergie ou de matières premières, telles que les conduites d'électricité, de gaz, d'huile, de produits chimiques et autres pipelines, toute liaison télé;

6° la construction de mâts et d'antennes;

7° les travaux de gestion des eaux et les travaux hydrauliques, tels que la construction ou la modification d'installations de barrage à des fins de stockage à long terme des eaux ou au profit de la navigation, la construction ou la modification de voies navigables, de canaux, de ports, d'écluses ou de digues,...; la construction d'embarcadères, de murs de quai ou d'installations portuaires, les travaux de surélévation et de renforcement de digues, l'aménagement ou la modification de zones d'inondation, l'aménagement ou la modification de passages à poissons;

8° les travaux de défense littorale, tels que l'aménagement ou la modification de digues, de jetées, de môles, de remblais de sables et gravier, de plage, de brise-lames ...;

9° les travaux au profit de la production, distribution et épuration d'eau, tels que les barrages, les bassins de stockage, les bassins d'attente, les installations d'épuration des eaux, les installations de pompage ou de remplissage artificiel de la nappe aquifère,...;

10° l'aménagement ou la modification de collecteurs, d'égouts ou d'installations d'épuration des égouts;

11° les travaux au profit d'enlèvement ou de traitement des déchets, tels que les décharges, les parcs à conteneurs ou les installations de traitement,...;

12° les autres travaux de génie rurale, tels que les travaux d'épuisement et d'assèchement, de drainage, d'assainissement de terrain, de remembrement,...;

13° la construction ou la modification d'autres installations techniques, tels que les raffineries, les installations chimiques et pétrochimiques, les installations de transbordement, les installations de carrières, de mines à ciel ouvert ou souterraines, installations destinées au captage et à la production d'énergie éolienne, installations de stockage et de traitement de déchets nucléaires, installations techniques des stations d'essence ou installations antibruit,...;

14° la démolition ou l'enlèvement d'objets ressortant des autres dispositions du présent article.

Art. 4. L'intervention d'un architecte n'est pas obligatoire pour les travaux, actes ou transformations suivants :

1° le déboisement dans le sens du décret forestier du 13 juin 1990 de toutes les surfaces couvertes d'arbres visées à l'article 3, § 1er et § 2 du décret précité;

2° l'abattage d'arbres à hautes tiges, solitaires, en groupe ou en ligne, pour autant qu'ils ne fassent pas partie des surfaces couvertes d'arbres visées à l'article 3, § 1er et § 2 du décret forestier du 13 juin 1990;

3° la modification significative du relief du terrain;

4° l'utilisation normale d'un terrain ou son aménagement en vue :

a) l'entreposage de véhicules utilisés ou déclassés, de toutes sortes de matériaux, matériels ou déchets;

b) le garage de voitures, de véhicules ou de remorques;

c) la pose d'une ou plusieurs installations mobiles pouvant être utilisées pour y loger tels que les roulottes, les caravanes, véhicules usés ou tentes;

d) la pose d'une ou plusieurs installations mobiles utilisées principalement à des fins publicitaires;

5° la modification entière ou partielle de la fonction principale d'un bien immobilier bâti en vue d'une nouvelle fonction, pour autant que cette modification de fonction figure sur une liste des modifications de fonction obligatoirement soumises à une autorisation à rédiger par le Gouvernement flamand, et pour autant que cette modification de fonction n'engendre pas la solution d'un problème de construction et qu'elle ne modifie pas la stabilité du bâtiment;

6° la modification dans un bâtiment du nombre d'habitations qui sont destinées au logement d'un ménage ou d'une personne seule, qu'il s'agit d'une maison unifamiliale, un habitation à étages, un appartement, un studio ou une chambre meublée ou non, pour autant que cette modification de fonction n'engendre pas la solution d'un problème de construction et qu'elle ne modifie pas la stabilité du bâtiment;

7° la pose d'installations ou panneaux publicitaires;

8° l'aménagement ou la modification de terrains récréatifs, parmi lesquels un terrain de golf, un terrain de football, une plaine de tennis, pour autant qu'il ne s'agisse pas de bâtiments.

Art. 5. L'arrêté royal du 16 décembre 1971 déterminant les travaux et actes exonérés ou de l'intervention de l'architecte ou du permis de bâtir ou de l'avis conforme du fonctionnaire délégué, modifié par les arrêtés du Gouvernement flamand des 4 novembre 1997, 14 avril 2000 et 5 mai 2000, est abrogé.

Art. 6. Le présent arrêté entre en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant le mois de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 7. Le Ministre flamand ayant l'aménagement du territoire dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 23 mai 2003.

Le Ministre-Président du Gouvernement flamand,
P. DEWAELE

Le Ministre flamand des Finances et du Budget, de l'Innovation, des Médias et de l'Aménagement du Territoire,
D. VAN MECHELEN